
Využití zdrojů, či opisování?

Využití zdrojů, či opisování?

11.11.2009, rubrika: Vzdělávání, strana: 6, autor: Michaela Kučerová

Kdy můžete být obviněni, že jste ODEVZDALI PLAGIÁT? Kolik procent seminární nebo diplomové práce musíte sami vymyslet a kolik můžete převzít, když poctivě uvedete všechny zdroje?

Oplagiátech se v poslední době mluví i píše denně. Jak se ale dá spolehlivě rozpoznat kopírování? Jak se mají uvádět citace a zdroje? Jak citace číslovat a uvádět na stránce pod čarou, kam psát prameny, se podle studentů ve školách neprobírá. A zásady, kolik procent práce může být citací, také nikdo přesně neurčuje. Podle údajů ze škol se nedá přesně stanovit procentuální podíl vlastního textu a jiných zdrojů. Záleží na obsahu práce. Studentům by to měli vysvětlit ti, kdo jim práce zadávají nebo je vedou.

„Obecně lze těžko říct, kdy jde o plagiát, protože například v matematice či fyzice panují odlišná kritéria než v humanitních oblastech. Vše se musí posuzovat individuálně,“ říká Tereza Fojtová, mluvčí Masarykovy univerzity.

Kde se naučit psát „Dcera psala referát do dějepisu. Našla si informace na Wikipedii, co se jí hodilo, zkopírovala a systémem „Ctrl C – Ctrl V“ měla práci během čtvrt hodiny hotovou. Zarazilo mě, že se vůbec nechystala uvést, odkud údaje čerpala, chtěla to vydávat za vlastní dílo,“ vypráví s rozhořčením matka patnáctileté Lucky z Prahy. „To by je přece měli ve škole naučit, že když používají cizí zdroje, je třeba to přiznat. Připadá mi to důležitější, než do jakého druhu, poddruhu, řádu nebo čeledi patří pavouk, což jsme před dvěma lety drtily donekonečna,“ dodává matka deváťáčky.

Jestli s dětmi probere zásady psaní odborných prací, záleží na každém učiteli, i když v rámcových vzdělávacích programech pro základní školy pokyny pro práci s texty jsou. „S texty se u nás ve škole děti učí pracovat už od sedmé třídy,“ říká Alena Hudcová, učitelka ZŠ a MŠ Klíč z České Lípy.

„Když jsem psala absolventskou práci na Vyšší odborné škole publicistiky a bakalářskou práci na současné škole, dostala jsem instrukce od vedoucích práce, dřív se o tom ve škole nemluvilo,“ vzpomíná studentka Literární akademie Eva Fraňková.

Jako vejce vejci Podobnost diplomových prací vypátrá speciální počítačový program, který vyvinuli na Masarykově univerzitě v Brně. „Program Theses pracovním názvem Vejce vejci a od roku 2006 díky němu pedagogové snadno odhalí opsané práce. Když totiž práci zadáte do programu, ten shodné či podobné úseky ukáže. Posoudit, zda se jedná o plagiát, či ne, pak ale musí učitel,“ vysvětluje tisková mluvčí Masarykovy univerzity v Brně Tereza Fojtová.

Od loňska většina univerzit ukládá všechny diplomky na takzvané datové úložiště programu Theses, ve kterém se dají porovnávat. To usnadní práci vysokoškolským učitelům, kteří práce posuzují. Podobný systém evidence diplomek existuje ve Velké Británii. „U nás je plagiátorství považováno za hodně vážný přečin a člověk, který vydává cizí práci za svou, se absolutně znemožní a navíc musí z univerzity odejít,“ říká Edward Norton, novinář a učitel angličtiny.

V Česku ale opisovačů spíše přibývá. Pro opisování jsou dnes díky internetu daleko jednodušší podmínky. „Žádné statistiky hříšníků nevedeme, ale v každém ročníku se někdo objeví,“ přiznává Ludmila Trunečková z pražské fakulty sociálních věd.

Pomůže kodex?

Na Fakultě sociálních věd UK se opisování brání kodexem neboli pokynem děkana z roku 2006. Studenti mají při zpracovávání seminárních, ročníkových a diplomových prací označovat veškeré zdroje, citace či parafráze. Použití částí prací jiných autorů bez uvedení pramene se považuje za podvod a hrubé porušení pravidel studia, dočtete se v dokumentu.

„Stalo se dokonce, že jedna diplomantka se ani nenamáhala odstranit mužský rod, když použila bez označení texty svého kolegy,“ vzpomíná na případ řešený disciplinární komisí Ludmila Trunečková, tajemnice Institutu komunikačních studií a žurnalistiky FSV. „Dodržení citační normy v diplomové práci se kontroluje, je nezbytnou součástí hodnocení vedoucího i oponenta. Na žurnalistice navíc patří k povinným předmětům etika, právní souvislosti žurnalistické práce či práce s informacemi. Studenti v seminářích začínají od psaní zpráv, učí se, že nesmějí vykrádat, ale citovat, parafrázovat, uvádět zdroje, a to důsledně a u všeho, co použijí,“ zdůrazňuje pedagožka.

Jak poznat plagiát <http://www.odevzdej.cz> porovnávání seminárních prací <http://theses.cz> porovnávání diplomních prací

Jak by to mělo a nemělo vypadat

Česko versus Brusel seminární práce Jan Tříška, Gymnázium Brno, 6. B Správně: Uvedení odkazu ...„Starý lev zase jednou ukázal své drápy a připomněl, že politiku umí dělat jako málokdo v Česku. O co ve sporu mezi českým prezidentem a zbytkem Evropy ve skutečnosti šlo?“ 1)... Pod čarou na stránce přiřadíte k číslu označení zdroje 1) Bohumil Pečinka, www.reflex.cz, 5. 11. 09 Citace ...„Starý lev zase jednou ukázal své drápy a připomněl, že politiku umí dělat jako málokdo v Česku. O co ve sporu mezi českým

prezidentem a zbytkem Evropy ve skutečnosti šlo?“ píše v internetovém vydání Reflexu z 5. 11. Bohumil Pečinka Parafraze ...„Lze označit prezidenta Klause za starého lva, který vytasil drápy a nandal to Bruselu?“ Podle Bohumila Pečinky... Špatně: Plagiát ... Starý lev zase jednou ukázal své drápy a připomněl, že politiku umí dělat jako málokdo v Česku. O co ve sporu mezi českým prezidentem a zbytkem Evropy ve skutečnosti šlo?... Použití textu jiného autora bez označení = plagiát

Rada MF DNES Pozor na Wikipedii Na celosvětově používané encyklopedii, kde se dají najít informace opravdu téměř o všem, se objevují chyby. Některé jsou i záměrné. Do hesel totiž může doplňovat údaje kdokoliv. Pokud z Wikipedie čerpáte do školních prací, raději si údaje ověřte i v jiných zdrojích.